

Svar på Grundläggande granskning 2018 med frågor till kommunstyrelsen

1. Verkställande av fullmäktiges mål och riktlinjer

Beskriv vilka frågor som varit i fokus under året utifrån styrelsens uppdrag samt prioriterade mål?

Kommunens flerårsstrategi 2018-2020 och Tillväxtprogram 2018-2027 lyfter flera viktiga utvecklingsområden, till exempel tillkomsten av fler bostäder, hållbar utveckling, hållbar infrastruktur, förbättrat företagsklimat, en kostnadseffektiv organisation samt innovationer för att modernisera kommunens verksamheter.

Utöver utvecklingsområdena påverkas kommunen av omvärldsfaktorer, däribland en ekonomiskt ogynnsam demografisk utveckling. Kommunstyrelsen ansvarar för central samordning och helhetssyn och har som uppdrag att aktivt verka för att kommunen klarar en långsiktig ekonomisk planering för omställningen i kommunens kärnverksamhet. Detta tillsammans med ett stort fokus på tillväxtfrågor har, och kommer fortsatt, att prägla kommunstyrelsens verksamhet under 2018.

Kommunledningskontoret har haft fokus på det kommunövergripande digitaliseringsarbetet och att finna innovativa lösningar som möjliggör mindre kommunövergripande administration. Gällande digitaliseringsarbetet har en digital målbild följt av en operativ handlingsplan arbetats fram och varit på remiss hos nämnderna. Den ligger möjlig för beslutsfattande under hösten. Den digitala målbilden effektuerar arbetet kring GDPR och där har ett samarbete med GR inletts. Det innovativa arbetet har konkretiserats genom implementering utav 2017 års beviljande ur innovationsfonden.

Kommunledningskontoret har arbetat med marknadens intressenter för att genomföra en snabbare plan- och exploateringsprocess. Avtal har tecknats med exploatörer för exploatering av industri och bostadsmark vilket kommer möjliggöra tillväxt och byggnation av fler bostäder.

Kommunledningskontorets personalomsättning är fortsatt hög. Ett antal tjänster är i fasen för återbesättning vilket är bra. Det innebär också bättre förutsättningar att hantera en arbetsmiljö som bland annat påverkas av personalomsättningen, vakanta chefsposter och sjukfrånvaro. Ett nytt ledarprogram har tagits fram för kommunens chefer och kommunledningskontoret har fokuserat på åtaganden inom personalområdet.

I flerårsstrategi 2018 finns sex särskilda fokusområden. Hur har styrelsen arbetat med att tillse att fokusområdena implementeras i verksamheten?

Kommunstyrelsen har valt att i flerårsstrategi implementera de olika fokusområdena i såväl nämndens som förvaltningens åtaganden. Det innebär att specifika åtaganden har beslutats att genomföras för att verksamheten ska arbeta med fokusområdena. I de fall det särskilda fokusområdet främst berör en annan nämnd än kommunstyrelsen har istället den nämnden utformat ett åtagande utifrån fokusområdet. För att tillse att arbetet pågår i utstakad riktning följs arbetet upp tertialvis i samband med boksluten där även muntlig dialog hålls mellan tjänstemän och i synnerhet arbetsutskott. I flera fall är de särskilda fokusområdena nära sammankopplade med de uppdrag som getts från kommunfullmäktige till nämnderna, och anses därför implementeras genom uppdragen. Även dessa följs upp tertialvis.

2. Intern kontroll

I grundläggande granskning 2017 beskrev kommunstyrelsen ett behov av att förändra arbetet med intern kontroll. Beskriv hur arbetet har utvecklats/förändrats det senaste året?

Den interna kontrollplanen för kommunledningskontoret har under 2018 inte förändrats däremot har omfattningen av vissa kontroller ökat. Exempelvis har fler leverantörsfakturor/leverantörer granskats med avseende på moms, grunduppgifter och avtalstrohet. Vi har även granskat ett utökat antal stickprov avseende representation.

Vidare planeras för ett förtydligande av anvisningarna avseende internkontrollarbetet där bl.a. kontrollmomentets genomförande ska förtydligas.

På vilket sätt följer styrelsen internkontrollplaner löpande, såväl inom styrelsens verksamhet som inom övriga nämnders verksamhet? Beskriv eventuella åtgärder som vidtagits utifrån uppföljning av internkontrollplanerna?

Vid varje delårsbokslut, årsbokslut och vid årlig genomgång av flerårsstrategin får nämnderna och kommunstyrelsen information om hur arbetet med de interna kontrollerna fortlöper. Vid dessa tillfällen får nämnderna och kommunstyrelsen information om vilka processer som innefattas av intern kontroll och vilka kontroller som har utförts.

3. Uppföljning och rapportering

Den grundläggande granskningen 2017 visade att kommunstyrelsen inte utarbetat och dokumenterat en riskanalys till grund för internkontrollarbetet. Vilka åtgärder har kommunstyrelsen vidtagit för att tillse att en dokumenterad riskanalys utgör grund för internkontrollarbetet?

Under 2018 har arbetet med riskanalys genomförts och diarieförts som grund för internkontrollarbetet.

Den grundläggande granskningen 2017 visade att två nämnder inte rapporterat ekonomisk månadsuppföljning till kommunstyrelsen i enlighet med handlingsplanen Effekt. Har styrelsen vidtagit åtgärder med anledning av detta? Om ja, vad för åtgärder?

Kommunstyrelsen noterade att en del nämnder inte lämnade in sina månadsuppföljningar 2017. Detta har påtalats och enligt senaste rapporterade månadsuppföljning under 2018 rapporterar samtliga nämnder in månadsuppföljningar.

Granskningen av bostadsförsörjning och planberedskap 2017 visade att:

- **Kommunens översiktsplan inte aktualitetsprovats sedan dess antagande år 1998. Kommunstyrelsen rekommenderas säkerställa att dess aktualitet provas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod i enlighet med plan- och bygglagen.**

Kommunen har gjort en översyn av översiktsplanens aktualitet och kommit fram till att översiktsplanen är negativ, det vill säga inte aktuell. I beslutet från kommunfullmäktige den 15 juni 2011 framgår att "samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till ny översiktsplan". Arbetet med en ny översiktsplan har pågått sedan dess men ny översiktsplanen är ännu inte antagen.

- **Det saknades en tydlig koppling och överensstämmelse mellan översiktsplanen, tillväxtprogrammet och bostadsförsörjningsprogrammet.**

Översiktsplanen återremitterades av kommunstyrelsen den 29 maj 2017, § 97, för ytterligare beredning. Återremissen handlar bland annat om att översiktsplanen behöver överensstämma med tillväxtprogrammets intentioner.

- **Det var ett utvecklingsområde att skapa ett tydligare arbetssätt för hur samverkan ska ske inom kommunen samt med närliggande kommuner inom ramen för bostadsförsörjningsprocessen.**

Ett tydligare arbetssätt har påbörjats gällande intern samverkan mellan kommunens olika förvaltningar och bolag. Samverkan med andra kommuner har inte initierats.

4. Uppsikt

Hur säkerställer styrelsen att den har tillräcklig uppsikt över övriga nämnder och annan kommunal verksamhet i enlighet med kraven i kommunallagen?

I enlighet med Alingsås kommuns styrmodell utarbetas årliga tillämpningsanvisningar. De senaste åren har dessa behandlats och antagits av kommunstyrelsen i syfte att ytterligare betona vikten av en enhetlig rapportering. Tillämpningsanvisningar inom ramen för styrmodellen år 2018 antogs av kommunstyrelsen den 12 mars 2018, § 21.

I anvisningarna framgår dels en årsplan för budgetåret 2018, dels ansvingar för årets olika uppföljningstillfällen. Uppföljningstillfällena består i månadsuppföljning, vårbokslut, delårsbokslut, underlag till flerårsstrategiberedningen samt årsbokslut.

När anvisningarna antagits av kommunstyrelsen har kommunledningskontoret även förmedlat innehållet och eventuella förändringar från tidigare år till kommunens förvaltningar. Anvisningarna har även publicerats på kommunens intranät.

Kommunstyrelsens beslut om tillämpningsanvisningar fastställer planen för året. Därtill kommer den löpande uppsikten av kommunens verksamheter i enlighet med kommunallagen. Denna sker dels genom de olika boksluten, dels genom löpande presidiedialoger under året.

I antagna tillämpningsanvisningar framgår även en plan för möten inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Av denna framgår att respektive nämnds/bolags presidium träffar kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) löpande under året. Frekvensen av mötena varierar beroende på vilka frågor som är aktuella samt vad som framkommit vid de ordinarie uppföljningarna.

Som ett komplement till KSAU:s möten inom ramen för uppsiktplikten hålls presidiedialoger med anledning av vår- delår samt årsbokslut. Vid dessa möten kallas samtliga nämnders presidier till möte med KSAU förstärkt med resterande gruppleddare i kommunfullmäktige. Därtill sker även dialoger på tjänstemannanivå i form av att kommunledningskontoret träffar företrädare för samtliga förvaltningar. Hittills under 2018 har två bokslutsdialoger hållits. I samband med årsbokslutet har samtliga nämnder, kommunala bolag samt räddningstjänstförbundets presidier träffat kommunstyrelsens arbetsutskott förstärkt med övriga gruppleddare i kommunfullmäktige. Motsvarande ägde rum med anledning av vårbokslutet, dock utan de kommunala bolagen och räddningstjänstförbundet som rapporterar först i samband med delårsbokslutet i augusti.

5. Övrigt

I kommunstyrelsens flerårsstrategi 2018 framkommer att kommunledningskontoret ska utarbeta en långsiktig personalplan för kontorets kompetensförsörjning. Där framkommer även att ett liknande arbete kommer att startas upp ur ett kommunövergripande perspektiv. Hur fortlöper arbetet med kompetensförsörjningsplaner?

I enlighet med Alingsås kommuns riktlinjer för kompetensförsörjning ska internrörlighet premieras innan extern rekrytering. Varje nyanställd chef introduceras i rekryteringsordningen och med stöd säkerställer kommunen att rekryteringsordning, där internrekrytering är ett av stegen, följs. Genom införandet av chefs- och medarbetaröverenskommelser tydliggörs kompetensbehov på individnivå. Med detta som grund är det viktigt att införandet följer en struktur med resursavsättning för kompetensutveckling. Kommunledningskontoret har under perioden genomfört introduktion för nya chefer där rekryteringsprocessen utgör ett av flera delmoment.

Kommunrevisionen identifierade i sin väsentlighets- och riskanalys av kommunen 2018 en risk avseende fastigheter som inte används, d.v.s. där det finns kostnader men saknas intäkter. Som exempel nämns KABOM Hur hanterar kommunstyrelsen risken avseende fastigheter som inte används?

Merparten av fastigheterna inom Alingsås kommun ägs av AB Alingsåshem eller Fabs AB. Endast ett fåtal fastigheter ägs av kommunen.

Bolagen utför inför varje årsbokslut en analys, främst utifrån Datcha (särskilt system för analys och värdering av fastigheter), av marknadsvärde på samtliga fastigheter jämfört med bokförda värden. Analysen granskas av extern revisor som i förekommande fall kräver en nedskrivning i de fall marknadsvärde understiger bokfört värde alternativt en godtagbar förklaring till avvikelse. I bolagen finns således ett externt krav på granskning av fastighetsvärden med tillhörande nedskrivning i de fall något avvikande föreligger. Under de senaste åren har också en rad externa utredningar genomförts, bl a avseende bolagens tillgångar, där eventuella undervärden diskuterats och analyserats.

I enlighet med kommunens styrmodell genomförs presidiedialoger med respektive bolags presidium tre gånger om året, i vårbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut. I samband med dessa möten ges möjlighet att diskutera eventuella risker, t ex nedskrivningar. Vid delårs- och årsbokslut sker en tät dialog på tjänstemannanivå i syfte att säkerställa ett bokslut på koncernnivå. I samband med dessa dialoger diskuteras eventuellt nedskrivningsbehov av tillgångar, t ex fastigheter.

Vad gäller t ex Kabom-fastigheten hanteras detta för närvarande som ett särskilt ärende, KS 2018-06-18 § 106, där en ny målbild beslutats, bl a utifrån att fastigheten inte nyttjas effektivt ekonomiskt. Frågan avseende fastighetens framtid har diskuterats de senaste åren, inom kommunstyrelsen och bland tjänstemän på Fabs AB och på kommunen.

2018-08-23

Kommunstyrelsen har i flerårsstrategi 2018-2020 bland annat fått i uppdrag att skyndsamt ta fram ett program för Alingsås digitala färdriktning genom framtagandet av en operativ handlingsplan. Hur har arbetet med uppdraget fortskridit?

Gällande digitaliseringsarbetet har en digital målbild följt av en operativ handlingsplan arbetats fram och varit på remiss hos nämnderna. Den ligger möjlig för beslutsfattande under hösten. Den digitala målbilden effektuerar arbetet kring GDPR och där har ett samarbete med GR inletts.

Kommunstyrelsen gavs i flerårsstrategi 2017-2019 uppdraget att centralisera kommunens lokalkostnader i syfte att få ner hyreskostnader för kommunen. Uppdraget kvarstår i flerårsplan 2018-2020. Beskriv hur styrelsen arbetet med uppdragets genomförande?

Arbetet med att centralisera kommunens samtliga hyreskontrakt ligger i uppstartfas för att genomföras.

Budgetmässigt har hyressänkning om 20 mnkr verkställt i antagen flerårsstrategi 2018-2020 för Alingsås kommun. Hyressänkningen är uteslutande mellan det kommunala bolaget Fabs AB och kommunens förvaltningar. Fabs AB har påbörjat framtagande av plan för hur hyressänkningen ska genomföras.

Av protokoll från bland annat socialnämnden (2018-02-20 § 10) framgår att systemstödet i Hypergene inte fungerat vilket fördröjt arbetet med flerårsstrategin. Vilka åtgärder har kommunstyrelsen vidtagit med anledning av ovan?

Av socialnämndens protokoll framgår att Hypergene medfört förseningar av flerårsstrategin samt att flera nämnder haft problem. Detta är till viss del korrekt, men kan inte framföras som den avgörande faktorn. Av kommunens nämnder beslutade merparten av nämnderna om flerårsstrategi 2018-2020 under januari eller februari.

Ett arbete har skett och pågår avseende Hypergene. Kommunledningskontoret som är kommunstyrelsens förvaltning arbetar löpande med att utveckla och säkerställa systemet.

Hur går det med förändringarna inom kommunens IT verksamhet?

Kommunstyrelsen behandlade den 18 juni 2018 ett ärende rörande Alingsås kommuns IT-drift. Där beslutades följande: "Kommunledningskontoret får i uppdrag att under planperioden genomföra IT-drift på entreprenad i etapper. Varje etapp ska innehålla en analys kring risk- och konsekvens, kvalitet, säkerhet och ekonomisk bedömning."

Beskriv styrelsens främsta utmaningar det kommande året?

Kommunstyrelsen kommer att påverkas av arbetet kring att genomföra handlingsplanen Effekt. Dels uppstår nya sätt att arbeta och leda kommunens utveckling. Kontoret påverkas internt i och med centralisering utav stödfunktioner och behöver se över lokalförsörjningen. Vidare har kommunens löneenhet utmanats av extern aktör och i enighet med beslut ska IT- driften läggas ut på entreprenad, vilket kan förhandleda oroligheter bland personalen.

Fokus under resterande del utav året kommer vara att verkställa de uppdrag som tilldelats kommunstyrelsen samt att rikta fokus för att minska personalomsättningen och bemanna upp ett flertal vakanta tjänster.